

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Universitas J.J. Strossmayer Studiorum Essekiensis

Program rada

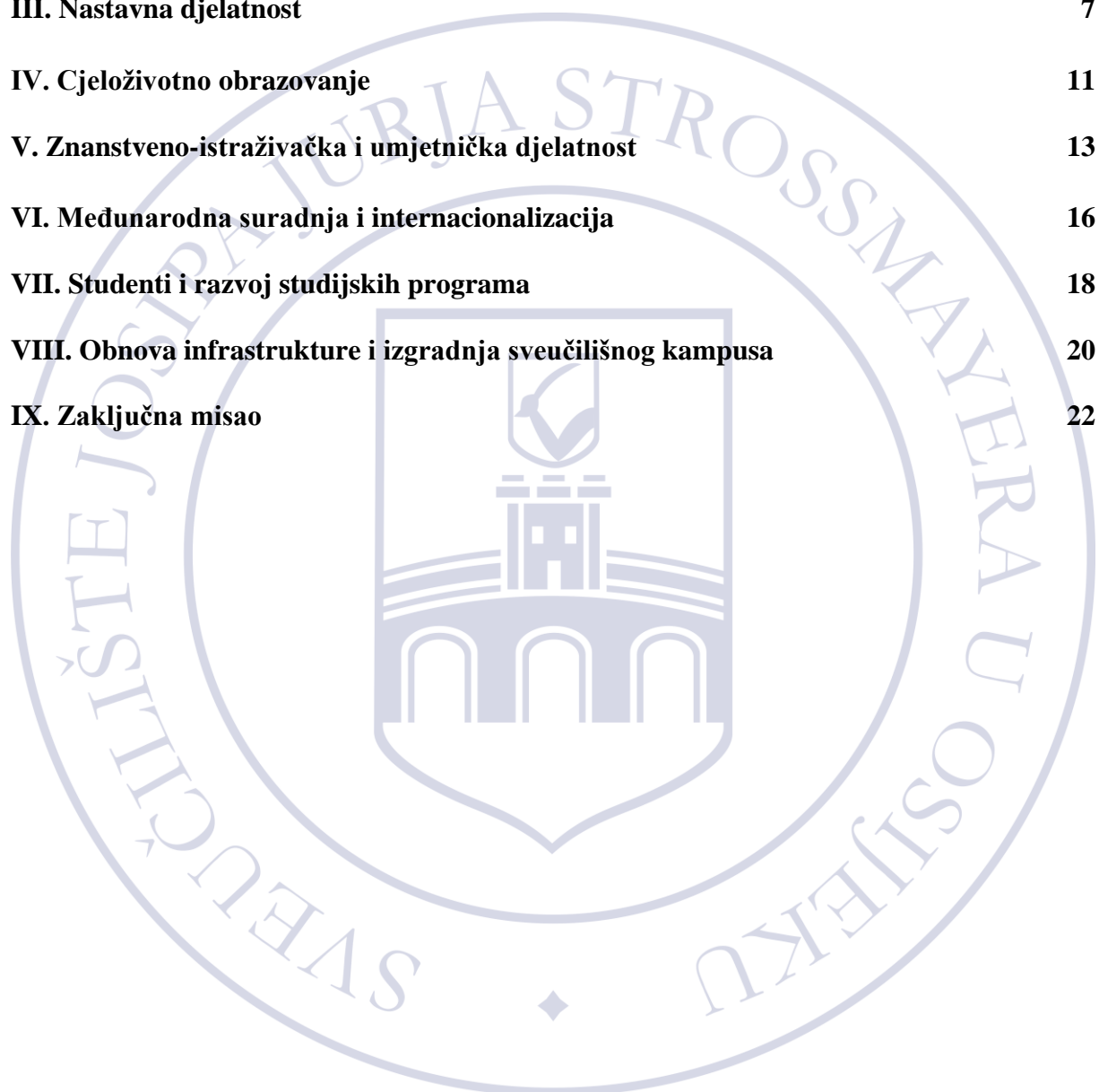
predložnika za rektora Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku
za mandatno razdoblje od 01. listopada 2021. do 30. rujna 2025. godine

Prof.dr.sc. Vlado Guberac
Redoviti profesor u trajnom zvanju

Osijek, svibanj 2021. godine

Sadržaj

I. Uvodna riječ	3
II. Osobna motivacija	5
III. Nastavna djelatnost	7
IV. Cjeloživotno obrazovanje	11
V. Znanstveno-istraživačka i umjetnička djelatnost	13
VI. Međunarodna suradnja i internacionalizacija	16
VII. Studenti i razvoj studijskih programa	18
VIII. Obnova infrastrukture i izgradnja sveučilišnog kampusa	20
IX. Zaključna misao	22

I. Uvodna riječ

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku predstavlja značajnu znanstveno-obrazovnu instituciju, koja svojim radom tijekom 46 godina, uvelike doprinosi razvoju znanosti i visokoškolskog obrazovanja. Program rada za slijedeće mandatno razdoblje, temelji se na tradiciji, kontinuitetu, postignućima, daljnjem profiliranju i razvoju Sveučilišta u lokalnoj zajednici, ali i u zajednici europskih sveučilišta. Osijek je sveučilišni grad i baštinici smo bogatog kulturnog nasljeđa našega grada, ali baštinici i tri stoljeća visokoga obrazovanja u Osijeku.

Podsjećajući se na davnu 1707. godinu i prvu Visoku bogoslovnu školu, nastavljamo višestoljetnu tradiciju visokoga školstva na istoku Hrvatske. Suvremeno osječko Sveučilište osnovano je 1975. godine, te smo tijekom 46 akademskih godina, sačuvali tradicijske vrijednosti, ali i svoju posebnost i identitet u užem nacionalnom i širem europskom kontekstu.

Naše Sveučilište već 31 godinu nosi ime biskupa Josipa Jurja Strossmayera. Njegovo ime ulazi u red hrvatskih velikana i zauzima jedno od najznačajnijih mjesta u hrvatskoj povijesti. Misao vodilja jesu upravo **Strossmayerove riječi: „Mali narodi poput Hrvata mogu samo znanošću i kulturom postati ravnopravni velikim narodima“**. Časno ime biskupa Josipa Jurja Strossmayera u nazivu našega Sveučilišta, stalni je podsjetnik za cjelokupnu osječku akademsku zajednicu, da znanstveni i nastavni rad treba biti na dobrobit svoga naroda i na dobrobit Sveučilišta.

Aktivnim i kontinuiranim djelovanjem Sveučilište utječe na život lokalne zajednice što se ogleda u ekonomskom, društvenom i kulturnom životu istočnoga dijela Hrvatske. Sveučilište kao takovo, kontinuirano mora raditi na razvijanju postojećih i stvaranju novih partnerstava i suradnje, u svim segmentima svoga djelovanja, na regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini, te se na taj način pozicionirati kao vodeće regionalno, znanstveno i obrazovno središte. Sve više se traži i vrednuje uloga Sveučilišta koja ide u korist društvenog, kulturnog i ekonomskog razvoja, prije svega regije u kojoj djeluje. Stoga Sveučilište mora kroz svoju strategiju, kontinuirano jačati svoje tri misije: obrazovanje, znanstveno-istraživački rad i doprinos zajednici. U strategiji je zacrtan veliki broj ciljeva i zadataka, koje svakako, kroz razrađen i detaljan akcijski plan treba provesti. U ovome procesu Sveučilište će preuzeti ključnu ulogu, aktivno uključujući u proces i slavonske županije, s kojima će dijeliti odgovornost i obveze kroz ustroj zajedničkih tijela, a sve s ciljem kreiranja, planiranja, organiziranja i jačanja gospodarskih, ekonomskih, društvenih i kulturnih razvojnih aktivnosti.

Za sve navedeno Sveučilište raspolaže kadrovskim i materijalnim resursima, a u obzir treba uzeti i činjenicu da je Sveučilište svojom aktivnošću sposobno privući darovite studente kao i stručnjake, nastavnike iz drugih dijelova zemlje i inozemstva, što je u konačnici dobit za cijelu zajednicu u kojoj djeluje. Sveučilište treba, uz postojeće, utemeljiti nove nastavne baze i omogućiti studentima i profesorima da u svom istraživačkom i znanstveno-umjetničkom radu, propitaju efikasnost stečenih teorijskih znanja i vještina. Također će, u znak podrške biti pokroviteljem manifestacija, konferencija, festivala te skupova koji promoviraju i populariziraju suradnju znanosti, umjetnosti i realnog sektora.

Tijekom povijesti, uloženi su veliki naponi u području osnivanja novih sastavnica, novih studijskih programa i razvoja moderne infrastrukture. Razdoblje koje slijedi stavlja pred Sveučilište nove izazove. Ulaskom RH u punopravno članstvo Europske unije, Sveučilište je ušlo u zajednicu europskih sveučilišta, te se s ciljem uspješnog pozicioniranja u znatno većem okruženju mora uspješno prilagoditi. Sveučilište mora postati vidljivo i prepoznatljivo u Europskom visoko-obrazovnom prostoru (EHEA) i Europskom istraživačkom prostoru (ERA) te istraživačima i studentima iz Hrvatske i inozemstva privlačno i poželjno mjesto za istraživanje i studiranje. Kao Sveučilište koje djeluje u EU, mora u svom razvoju voditi računa i o primjeni strateških dokumenata (*Europskoj razvojnoj strategiji*), unutar koje je jedan od prioriteta pametni rast, koji uključuje investiranje u obrazovanje, istraživanje i inovacije. Kako bi odgovorilo izazovima koji predstoje Sveučilište mora maksimalno iskoristiti sve svoje kapacitete.

Obzirom na izazove koji predstoje za razvoj Sveučilišta, želim dodatno naglasiti internacionalizaciju u svim područjima rada, izgradnju neophodne infrastrukture, te jačanje istraživačkog kapaciteta. Sveprisutna globalizacija uvjetuje visoku kompetitivnost u svim segmentima, pa tako i u znanstveno-istraživačkom smislu. Stoga je poseban izazov kontinuirano voditi Sveučilište u smjeru izvrsnosti, čuvajući tradicijske vrijednosti i sve ono što nas obilježava kao naciju.

II. Osobna motivacija

Osnovna uloga sveučilišta je služiti zajednici i društvu u kojem djeluje, te doprinosti njihovom boljitku. Kroz jačanje istraživanja u svim disciplinama, od fundamentalnih do primijenjenih, kroz obrazovanje mladih generacija koje će naslijediti naš rad i postignuća, Sveučilište je ključno za ekonomski razvoj zemlje i dobrobit društva u cjelini. Stoga i naše Sveučilište treba odgovorno preuzeti svoju važnu ulogu u promicanju istinskih vrijednosti u zajednici, koje se temelje na radu i pojedinca i institucija sustava.

Obnašao sam više dužnosti u radnim tijelima i odborima vezanim za visoko obrazovanje, znanost i umjetnost. Kao član Saborskoga odbora za podjelu državnih nagrada za znanost, predsjednik Stručnog povjerenstva za podjelu državnih nagrada iz biotehničkog područja, član Područnog vijeća za biotehničke znanosti, član Matičnog odbora iz područja biotehničkih znanosti te predsjednik ili član u upravnim vijećima institucija koje su u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, dobro sam upućen u sustav visokog školstva i znanosti.

Član sam Senata s pravom glasa, kontinuirano 16 godina (četiri godine u svojstvu rektora i 12 godina u svojstvu dekana Poljoprivrednoga fakulteta (četiri uzastopna mandata). Iskustva stečena tijekom tog razdoblja, a pogotovo dužnosti i obveze koje sam obnašao tijekom četiri godine kao rektor, motivirala su me da se kandidiram za ovu časnu dužnost, u drugi mandat. Siguran sam da na temelju iskustva stečenog pri provedbi i završetku nekih projekata na Sveučilištu, mogu uspješno provesti i nove projekte i ostvariti ciljeve koje si postavimo.

Program rada temelji se na uvažavanju svih postignuća dosadašnjih rektora i uprava Sveučilišta, koji su u proteklom razdoblju doprinijeli razvoju i napretku osječkoga Sveučilišta u cjelini. Isto tako, na kraju moga četverogodišnjeg mandata rektora osječkoga Sveučilišta, smatram da je potreban kontinuitet i nastavak rada u svim segmentima sveučilišnih djelatnosti, koje se temelje na dobroj praksi. Vrlo je važno nastaviti suradnju u uzajamnom i partnerskom odnosu, sa svim upravama sastavnica, sveučilišnih ustanova, trgovačkih društava i Studentskim zborom Sveučilišta. Rezultati rada i postignuća proteklih godina, vidljivi su u godišnjim izvješćima Rektora Sveučilišta od 2017. do 2021. godine. To se ogleda u povećanju broja studijskih programa, znanstveno-istraživačkih projekata, internacionalizaciji Sveučilišta, statusnim promjenama Sveučilišta, osnivanju nove znanstveno-nastavne sastavnice (Kineziološki fakultet), te izgradnji nove infrastrukture u sveučilišnom kampusu.

Prof.dr.sc. Vlado Guberac

Želim svu svoju energiju i znanje, iskustvo i međunarodne kontakte, kroz slijedeće četiri godine, uložiti u razvoj i boljitak Sveučilišta, te povezati obrazovni, znanstveni i umjetnički rad s gospodarstvom i lokalnom zajednicom. Na Sveučilištu nema mjesta protekcijonizmu, nepotizmu niti bilo kojem vidu diskriminacije. Vođenje Sveučilišta od strane rektora mora biti transparentno i temeljeno na uskoj suradnji sa svim članovima Senata, uz uvažavanje korisnih prijedloga i sugestija svakog zaposlenika Sveučilišta. Želim da Sveučilište bude ta kohezivna sila koja će povezati interese akademske zajednice, lokalne samouprave, gospodarstva i institucija umjetnosti i kulture, s ciljem zadržavanja mladih kao temelja društva, na istoku Hrvatske.

III. Nastavna djelatnost

Temeljna misija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku usmjerena je ka obrazovanju studenata. To obrazovanje temelji se na najnovijim znanstvenim spoznajama i kritičkom promišljanju, te stručnom cjeloživotnom obrazovanju odraslih, koje počiva na stvarnim potrebama gospodarstva i zajednice.

Kontinuirano poboljšanje postojećih i oblikovanje novih atraktivnih studijskih programa, temelji se na definiranim standardima kvalifikacija, odnosno standardima zanimanja, pri čemu se potiču zajednički i združeni studiji. Stoga je potrebno:

- usklađivati opće ciljeve svih studijskih programa s misijom i strateškim ciljevima Sveučilišta te društvenim potrebama
- usklađivati ishode učenja studijskih programa s razinom i profilom kvalifikacija koje se njima stječu
- postupci planiranja, predlaganja i prihvaćanja novih te revizije ili ukidanja postojećih programa uključuju povratne informacije studenata, poslodavaca, strukovnih udruženja te alumnija
- povećati udio e-učenja u studijskim programima
- osigurati usklađenost ECTS-ova sa stvarnim studentskim opterećenjem
- osigurati kvalitetu studentske prakse u svim studijskim programima
- povećati izbornost u okviru studijskih programa radi povećanja interne mobilnosti
- pokretati studijske programe na engleskom jeziku na svim razinama studija te pokretati združene studije s inozemnim sveučilištima (internacionalizacija)
- pokretati online studijske programe

Promicanje izvrsnosti u nastavi kroz osnaživanje nastavničkih kompetencija i razvijanje alata za poučavanje studenata u digitalnom okruženju, uz uključivanje poduzetništva i društveno korisnog učenja u nastavnom procesu, mora biti kontinuiran proces. Također je neophodno kontinuirano podizanje razine studentskog standarda, te promicanje međunarodnog iskustva za studente, kao i zadržavanje i zapošljavanje visokokvalitetnih diplomanata.

Kvalificiranost i izvrsnost nastavnika neophodni su za predmete na kojima će izvoditi nastavu, tako da se razvijaju i implementiraju odgovarajuće metode odabira najboljih kandidata za svako radno mjesto.

Za uspješno konkuriranje studenata na tržištu rada, važan je i jasan opis svih znanja, vještina i kompetencija koje oni stječu tijekom studija. Izuzetno je važno tijekom studiranja omogućiti studentima što više stručne prakse, više kontakata s gospodarstvenicima kao potencijalnim poslodavcima. Poslodavac može tijekom studija kroz studentsku praksu, stručni ili umjetnički rad, stvoriti svoje mišljenje o svakom studentu, vrednovati ga ili stipendirati, te se na taj način omogućava zapošljavanje, nakon što student diplomira.

Sveučilište mora imati „misijsku“ ulogu ne samo u obrazovnom, znanstvenom, umjetničkom i stručnom pogledu, nego i u socijalnom i demografskom. Već pri samom spomenu činjenice da Sveučilište u Osijeku ima, za nove generacije mladih ljudi, studije za gotovo sve akademske profile na razini fakulteta, Akademije i odjela, i činjenice da je Osijek već punih 46 godina sveučilišni grad, stvara se jak osjećaj sigurnosti i optimizma kod mladih ljudi, a pogotovo kod njihovih roditelja. Ekonomski aspekt u ovom slučaju nikako ne smijemo zaboraviti. Nove generacije studenata ne moraju stanovati u dalekim gradovima, studirati na udaljenim sveučilištima, nego to mogu u svome gradu. Taj osjećaj sigurnosti zalag je budućnosti, te jačanje gospodarstva i povezivanje sveučilišta s gospodarstvom.

Još jedna vrlo velika „misijska“ uloga sveučilišta je zadržavanje mladih ljudi u Osijeku, u istočnoj Hrvatskoj, nakon stečene diplome. Vrlo često svjedoci smo odlazaka naših mladih ljudi, akademski obrazovanih, u zemlje Europske unije u potrazi za poslom. Nerijetko im diploma, stečena na našem Sveučilištu, služi samo kao odskočna daska ili ključ za vrata Europe. Nažalost, neki od njih već pri upisu prve godine studija, unaprijed znaju i hoće diplomu isključivo kao alat kojim će si osigurati radno mjesto u nekoj od zemalja zapadne Europe, i isključivo s tim ciljem upisuju studij u Osijeku. Sveučilište mora uložiti maksimalne napore i zadržati akademski obrazovne mlade ljude u Osijeku i istočnoj Hrvatskoj, kontaktima tijekom studija s potencijalnim poslodavcima, prijavljivanjem start-up projekata kod tih poslodavaca, kako iz znanstvenog i stručnog, tako i iz umjetničkog područja, te kroz edukaciju na sveučilištu u vidu razvoja karijera. S tim ciljem neophodno je:

- poučavanje usmjereno na studenta
- omogućavati studentima stjecanje međunarodnog iskustva
- stvarati povoljne uvjete za studiranje inozemnih studenata
- povećati broj studenata u STEM područjima
- uključivanje studenata u kulturne, sportske i druge aktivnosti
- osigurati studentske stipendije

- psihološko savjetovalište
- zapošljavanje, napredovanje i reizbor nastavnika temeljiti na objektivnim i transparentnim postupcima koji uključuju vrednovanje izvrsnosti
- pružati podršku nastavnicima u njihovu profesionalnom razvoju
- poticati sveučilišno izdavaštvo

Potrebno je dati punu potporu osnivanju novih sastavnica Sveučilišta ili studijskih programa, pogotovo onih čiji kadar je deficitaran na tržištu rada.

Uz znanstveno-nastavni kadar koji imaju naše sastavnice, te angažiranje malog dijela nastavnika s drugih sveučilišta, kroz najviše pet godina, imali bi odgovarajuću vlastitu znanstveno-nastavnu strukturu, odnosno nove docente. Nastojanjima pojedinih naših sastavnica da ustroje nove studije, Sveučilište daje punu podršku.

Utemeljili smo Kineziološki fakultet koji treba punu podršku kroz vođenje kadrovske politike, ali i onu logističku, odnosno osigurati materijalno-tehničke uvjete za izvođenje nastave. Postupak utemeljenja studija Farmacije je u završnoj fazi, te što prije treba utemeljiti studij Logopedije, kao deficitarne na tržištu rada. Ovakvi novi studiji predstavljaju značajan potencijal za daljnji razvoj Sveučilišta i način zadržavanja mladih na području istočne Hrvatske.

Na Sveučilištu je još uvijek nedovoljno iskorišten znanstveno-nastavni i umjetničko-nastavni potencijal, za ustroj i razvoj zajedničkih studija između dvije ili više sastavnica Sveučilišta. Zajednički studijski programi, naročito na diplomskoj razini, omogućuju interdisciplinarni pristup, doprinose unutarnjoj mobilnosti nastavnika te studentskoj mobilnosti i stjecanju znanja i vještina kojima završeni studenti mogu bolje konkurirati na tržištu rada. Neki od novih prijedloga studijskih programa za ustroj studija na diplomskoj razini mogu biti novi studiji: Ekologija i zaštita okoliša, Kontinentalni turizam i gastronomija i sl. Zajednički studiji značajno bi pridonijeli podizanju kvalitete nastavnog procesa i privlačenju većeg broja studenata na Sveučilište.

Internacionalizaciju Sveučilišta u području nastavnog procesa potrebno je provesti organizacijom, naročito diplomskih studija, na engleskom jeziku na razini sastavnica, ili ponuditi prethodno predložene zajedničke programe više naših sastavnica, na engleskom jeziku, što smo na nekim sastavnicama već učinili u zadnje tri godine. Nadalje, Sveučilište treba uložiti dodatni napor te pomoći sastavnicama u pronalasku inozemnih partnera u realizaciji združenih diplomskih studija, pri čemu bi studenti dio nastavnog procesa proveli na osječkom Sveučilištu, a dio na partnerskom sveučilištu. Studenti ovih studija dobivaju

diplome obaju sveučilišta koja izvode program. Ovakvi združeni studiji značajno bi pridonijeli povećanju vidljivosti Sveučilišta u europskom prostoru visokog obrazovanja (EHEA-i), podizanju njegova ugleda u međunarodnim okvirima, te bi inicirali veći dolazak stranih studenata na Sveučilište.

Nikako se ne smije zaboraviti da se osječko Sveučilište želi razvijati kao istraživačko sveučilište, te je za nastavni proces vrlo važno provoditi visoko kvalitetnu nastavu u međunarodnom, kompetitivnom, istraživačkom okruženju. Brojnost pozvanih predavanja potrebno je kontinuirano podizati pri čemu ona mogu biti organizirana na pojedinim sastavnicama ili na razini Sveučilišta za sve sastavnice (ovisno o tematici). Internacionalizacija Sveučilišta jedan je od prioritetnih ciljeva razvoja. Upisom većeg broja studenata iz zemalja Europske unije, na naše studijske programe na engleskom ili njemačkom jeziku, ostvarit ćemo naravno i određenu materijalnu dobit, ali je dobit višestruka na drugim razinama.

Strani studenti će tijekom studija ostvariti kontakte s našim studentima, također će se organizirati javna obrana završnih i diplomskih radove pred međunarodnim povjerenstvima. Studenti će studirati na doktorskim studijima, gdje će također članovi povjerenstava biti znanstvenici i umjetnici iz različitih zemalja Europske unije. I na kraju, iz cijele te suradnje prijavljuju se zajednički projekti te publiciraju znanstveni i umjetnički radovi u prestižnim svjetskim časopisima, što doprinosi povećanju vidljivosti Sveučilišta u cjelini. Primjer te internacionalizacije su ustrojene studije Medicine na njemačkom jeziku (ustrojen na Medicinskom fakultetu u Osijeku), te studije na engleskom jeziku na nekoliko sastavnica.

Isto tako, potrebno je uspostaviti nove doktorske studije iz umjetničkog područja i to povezivanjem humanističkog područja i područja umjetnosti (znanosti o umjetnosti, povijest umjetnosti, kazališna umjetnost, likovna umjetnost i glazbena umjetnost) kako bi se omogućio razvoj znanstveno-umjetničkog potencijala i razvoj istraživačkih karijera na osječkom Sveučilištu, ali i ustanovama umjetnosti i kulture. Stoga je bitno umjetničkom segmentu razvoja Sveučilišta dati veći značaj, kako kroz materijalne i tehničke uvjete, tako i umjetničko-nastavni potencijal (razvijati umjetnički pomladak).

Glavni ciljevi:

- **analiza i prilagodba postojećih programa potrebama tržišta rada**
- **osnivanje novih studijskih programa**
- **razvoj zajedničkih diplomskih studijskih programa više sastavnica**
- **razvoj diplomskih i doktorskih studija na stranom jeziku**
- **razvoj združenih diplomskih studija s inozemnim sveučilištima**
- **umrežavanje doktorskih studija s inozemnim sveučilištima**
- **ustroj novih doktorskih studija i povećanje broja studenata na tim studijima**

IV. Cjeloživotno obrazovanje

Poticanje cjeloživotnog učenja i ustroj sustava za priznavanje formalnog (profesionalnog), neformalnog (učenja u okviru profesionalnih aktivnosti) i informalnog (izvan profesije) obrazovanja, od velike je važnosti. Strateški razvoj ljudskih potencijala izravno utječe na konkurentnost, zbog čega je u primjeni Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) usklađen s Europskim kvalifikacijskim okvirom (EQF). Na taj način se bolje povezuje obrazovanje s potrebama tržišta rada. Pri tome je vrlo važno uključiti predstavnike gospodarstva i zajednice u analizu, poboljšanja i izradu novih kurikuluma kako bi oni mogli dati potrebna znanja i vještine studentima, te im omogućiti višu razinu kompetitivnosti na tržištu rada. Stoga je neophodno:

- usklađivati opće ciljeve svih programa cjeloživotnog učenja s misijom i strateškim ciljevima Sveučilišta te društvenim potrebama
- revidirati postojeće i razvijati nove programe cjeloživotnog obrazovanja usklađene s društvenim potrebama, kao i potrebama tržišta rada
- priznavanje formalnog, neformalnog i informalnog učenja
- pokretati online programe cjeloživotnog učenja

Razvoj koncepta cjeloživotnog obrazovanja utvrđen je i Strategijom Sveučilišta, u kojoj je određeno da su sve sastavnice Sveučilišta obvezne izraditi i različite programe usavršavanja kao neformalne programe, koji bi omogućili dodatne kompetencije i različite vidove dokvalifikacija za potrebe tržišta rada i mogućnost zapošljavanja u okruženju u kojem djeluje osječko Sveučilište.

Programi cjeloživotnog obrazovanja mogu se razvijati za nadogradnju znanja visokoobrazovanih skupina stanovništva, ili za stjecanje osnovnih znanja za polaznike bez visokoškolske diplome. Iskustva europskih sveučilišta koja provode programe cjeloživotnog obrazovanja, pokazuju da njihovom izvedbom sveučilišta:

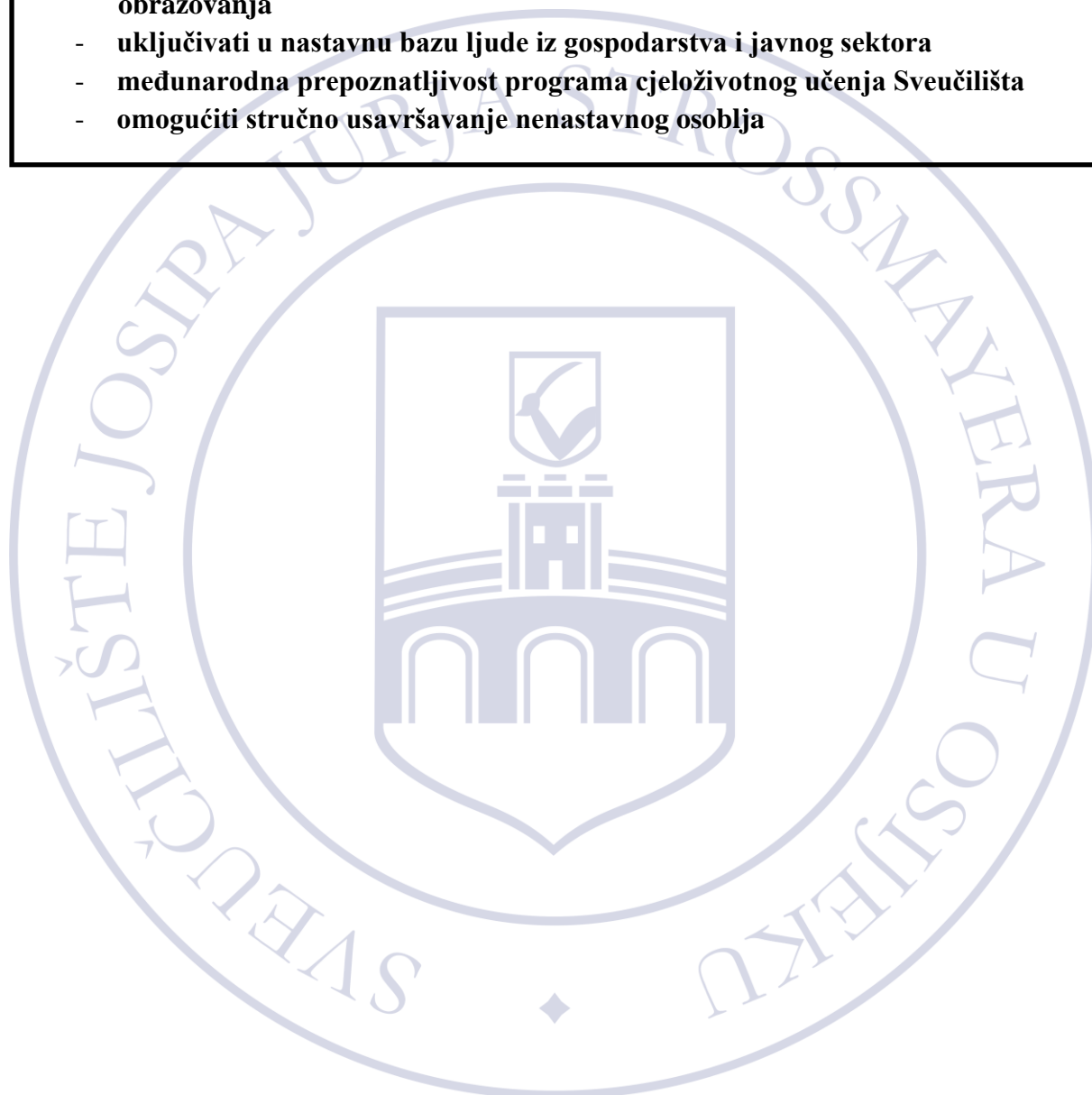
- jačaju partnerski odnos s lokalnom zajednicom,
- omogućavaju financiranje iz različitih izvora,
- bolje reagiraju na izazove regionalnog razvoja.

Za razvoj cjeloživotnog obrazovanja na Sveučilištu potrebno je provoditi analize potreba u regiji za novim programima, popularizirati programe i približiti ih potencijalnim korisnicima, te surađivati sa sličnim centrima na drugim sveučilištima. Potrebno je širiti

nastavnu bazu uključivanjem ljudi izvan Sveučilišta, odnosno iz gospodarstva i javnog sektora. Isto tako treba razviti programe cjeloživotnog učenja, koji će omogućiti stručno usavršavanje nenastavnog osoblja Sveučilišta.

Glavni ciljevi:

- **iskorištavanje potencijala Sveučilišta za razvoj programa cjeloživotnog obrazovanja**
- **uključivati u nastavnu bazu ljude iz gospodarstva i javnog sektora**
- **međunarodna prepoznatljivost programa cjeloživotnog učenja Sveučilišta**
- **omogućiti stručno usavršavanje nenastavnog osoblja**

V. Znanstveno-istraživačka i umjetnička djelatnost

Svojim istraživačkim aktivnostima i rezultatima Sveučilište u Osijeku dugoročno je usmjereno na pozicioniranje kao jako, istraživačko sveučilište na području istočne i srednje Europe. Za realizaciju ovoga cilja potrebno je sustavno raditi na razvoju poticajnog, interdisciplinarnog, znanstvenog okruženja kako bi se maksimalno iskoristili znanstveni potencijali Sveučilišta. Sveučilište sa svojim sastavnicama i znanstvenicima treba provesti široku raspravu u cilju definiranja glavnih istraživačkih područja Sveučilišta, sukladno Nacionalnoj razvojnoj strategiji RH 2030., ciljevima kohezijske politike 2021.-2027. te programu Europske unije Obzor Europa za istraživanje i inovacije 2021.-2027. Siguran sam da naši istraživači mogu konkurirati u projektima sva tri stupa programa Obzor Europa:

- Izvrsnost u znanosti
- Globalni izazovi i industrijska konkurentnost Europe
- Inovativna Europa

Ovdje treba posebno obratiti pažnju na aktivnosti dijela programa pod nazivom Širenje sudjelovanja i jačanje europskog istraživačkog prostora – aktivnost Širenje izvrsnosti i sudjelovanja. Aktivnosti ovoga dijela programa Obzor Europa odnose se na EU13 zemlje koje ostvaruju nešto slabiji napredak u znanosti i istraživanjima a imaju potencijal za razvoj i napredak. Hrvatska je u ovoj skupini zemalja, a na nama je da što bolje iskoristimo mogućnosti koje će biti pružene kroz više programa kao npr. Teaming (izgradnja centara izvrsnosti), Twinning (umrežavanje institucija), ERA Chairs (privlačenje visokokvalitetnih kadrova i institucionalne reforme), European Excellence Initiatives (jačanje kapaciteta za postizanje izvrsnosti na sveučilištima i njihovim okruženjima) te hop-on i integracijska shema (jačanje sudjelovanja institucija iz zemalja s niskom stopom sudjelovanja u okvirnim programima EU-a, i nižom razvijenosti).

Za maksimalno iskorištenje znanstvenih potencijala, prijave na navedene programe potrebno je dodatno osnažiti, kao i postojeće interdisciplinarne istraživačke timove formirane kroz interne projekte Sveučilišta, ali i druge istraživačke projekte. Osnaživanje postojećih, ali i razvoj novih timova, predstavlja temelj daljnjeg napretka Sveučilišta kao istraživačkog središta. Zbog toga je potrebno razviti cjelokupni institucionalni sustav potpore njihovom daljnjem razvoju odnosno osnivanju. Sigurno je da će se, kroz spomenutu široku raspravu i analizu naših znanstvenih potencijala, javiti i potreba za formiranjem novih istraživačko-znanstveno-nastavnih sastavnica ili ustrojbenih jedinica koje će svojim djelovanjem dodatno

doprinijeti interdisciplinarnom znanstvenom razvoju. Ove bi sastavnice bile jezgra razvoja novih, inovativnih istraživanja na Sveučilištu, te bi okupljale znanstvenike s više sastavnica Sveučilišta.

Daljnji razvoj istraživanja na Sveučilištu podrazumijeva i nabavu nove “kapitalne” opreme, koju će moći koristiti znanstvenici različitih područja znanosti s različitih sastavnica. Sveučilište će maksimalno pojačati aktivnosti u pravcu nabave kapitalne opreme te aktivno djelovati u iskorištavanju mogućnosti koje daju europski programi. Kako bi osnažili potporu istraživačima u prijavi projekata, potrebno je dodatno osnažiti administrativnu potporu odnosno službe Sveučilišta povezane sa znanosti i projektima. Osnaživanje potpore uključuje stalne edukacije za izradu i provedbu projekata djelatnika navedenih službi, njihovo sudjelovanje na predstavljanjima, radionicama, webinarima za pojedine istraživačke programe, kao i povećanje kapaciteta administrativne potpore kroz zapošljavanje novog, kvalificiranog kadra.

Sveučilište je 2019. godine uspješno obnovilo svoj status potpisnika Europske povelje za istraživače i Kodeksa o novačenju istraživača. Aktivnim radom na primjeni načela povelje i kodeksa, Sveučilište sustavno osigurava napredovanje istraživača kao i prijem najboljeg mladog istraživačkog kadra. Ciljevi i aktivnosti odobrenog, akcijskog plana sustavno se provode, te će se nastaviti provoditi u idućem periodu.

Daljnje jačanje znanstveno-istraživačke djelatnosti Sveučilišta potrebno je provesti i kroz razvoj novih doktorskih studija. Pogotovo treba naglasiti razvoj interdisciplinarnih studija koje provodi više sastavnica sveučilišta kao i združenih studija s partnerima iz inozemstva. Postojeće doktorske studije treba iskoristiti za privlačenje studenata iz inozemstva kroz njihovo izvođenje i na engleskom jeziku. Za jačanje istraživačkih kapaciteta i osnaživanje međunarodne dimenzije istraživanja, te daljnje pozicioniranje Sveučilišta u europskom istraživačkom prostoru (ERA-i), potrebno je značajnije koristiti mogućnosti dvojnih doktorata za koje je pravni okvir Sveučilište razvilo 2018. godine.

Kako bi maksimalno iskoristili svoje znanstvene potencijale i postignute rezultate, važno je u narednom periodu osnažiti inovacijsku komponentu znanstvenog rada pri čemu je potrebno procijeniti inovacijski kapacitet Sveučilišta i sukladno tome razviti aktivnosti za poticanje inovacija i razvoj istraživanja usmjerenog ka inovacijama. Vrlo je važno ojačati suradnju s gospodarskim subjektima te razviti zajedničke timove za istraživanje i razvoj. Razvoj istraživanja usmjerenog ka inovacijama provodit će se kroz:

- (1) jačanje institucionalne podrške mladim istraživačima - interni projekti, pomoć pri odlasku na specijalizacije, objavi radova i sl.;
- (2) izradu pravnog okvira i institucionalnu podršku zapošljavanju ili dužem boravku stranih istraživača na Sveučilištu;
- (3) aktivnije korištenje mogućnosti zapošljavanja znanstvenika povratnika;
- (4) aktivno korištenje programa Obzor Europa u području aktivnosti reforme i jačanja sustava za istraživanje i inovacije.

Sveučilište je nositelj Znanstvenog centra izvrsnosti za personaliziranu brigu o zdravlju, koji je pozitivno ocijenjen te je njegovo djelovanje produženo za narednih pet godina. Centar značajno doprinosi istraživačkom kapacitetu Sveučilišta, te njegovom pozicioniranju kao istraživačkog sveučilišta. U narednom periodu aktivnosti ZCI-a biti će usmjerene ka izradi novih znanstvenih projekata koji će omogućiti njegov daljnji uspješni rad.

Sveučilište svojim istraživačkim aktivnostima treba doprinositi i jačanju svoje treće misije – doprinosu razvoja društva. Rezultati istraživanja trebaju u značajnijoj mjeri naći svoju primjenu u praksi, čime se s jedne strane doprinosi jačanju Sveučilišta, a s druge strane doprinosi razvoju gospodarstva i zajednice, te se otvaraju mogućnosti otvaranja novih radnih mjesta. S tim u vezi potrebno je stvoriti preduvjete za jačanje aktivnosti transfera tehnologije koje uključuju osnivanje sveučilišnog Ureda za transfer tehnologije, jače povezivanje s gospodarstvom, jače povezivanje s alumnima Sveučilišta, te intenzivne aktivnosti poticanja prijave za EU sredstva namijenjena transferu tehnologija. Sveučilište se treba pozicionirati kao jako regionalno znanstveno-nastavno-umjetničko središte, pri čemu se treba pojačati aktivna uloga Sveučilišta u povezivanju s lokalnom zajednicom i predstavnicima civilnog društva, u kreiranju programa znanstvenog i umjetničkog razvoja.

Glavni ciljevi:

- **jako, istraživačko sveučilište na području istočne i srednje Europe**
- **maksimalno iskorištenje programa Obzor Europa**
- **osnaživanje interdisciplinarnih istraživačkih timova**
- **interdisciplinarni znanstveni razvoj**
- **osnaživanje administrativne potpore istraživanju i projektima**
- **razvoj novih doktorskih studija**
- **osnaživanje inovacijske komponente istraživanja – istraživanje usmjereno ka inovacijama**
- **jačanje aktivnosti transfera tehnologije**

VI. Međunarodna suradnja i internacionalizacija

Međunarodna suradnja Sveučilišta od velike je važnosti za razvoj i pozicioniranje u Europskom prostoru visokog obrazovanja (EHEA) i Europskom istraživačkom prostoru (ERA). Sveučilište trenutno ima potpisano 567 Erasmus ugovora s institucijama iz Europe te 74 bilateralna ugovora sa institucijama iz 29 zemalja. Ovi su ugovori vrijedna osnova za daljnji razvoj međunarodne aktivnosti Sveučilišta i njegovu internacionalizaciju. Potrebno je ustrajno raditi na njihovoj realizaciji i podizanju intenziteta suradnje s potpisnicima kao i na formiranju novih suradnji i ugovora.

Jedan od ciljeva jačanja internacionalizacije Sveučilišta je razvoj poticajnog okvira i klime za internacionalizaciju studijskih programa Sveučilišta na sve tri razine, s ciljem povećanja ukupnog broja studenata, te povećanja broja studenata iz trećih zemalja. Za realizaciju ovoga cilja osigurati će se institucionalna podrška razvoju novih studijskih programa na stranom jeziku, kroz izradu svih potrebnih pratećih dokumenata, postupaka i protokola. Kako bi se i nastavnici potaknuli na razvoj novih predmeta na engleskom jeziku, za Erasmus studente odnosno za razvoj novih studija na stranom jeziku potrebno je razviti sustav poticajnih mjera za nastavno osoblje. Razvoj studijskih programa na stranom jeziku pratit će i intenziviranje aktivnosti promidžbe Sveučilišta kroz sudjelovanje na međunarodnim sajmovima obrazovanja, aktivnosti promidžbe na društvenim mrežama uz suradnju sa Studentskim zborom Sveučilišta, kao i podizanje razine kvalitete uvjeta boravka stranih studenata na Sveučilištu.

Internationalizacija Sveučilišta provodi se i kroz sudjelovanje Sveučilišta u međunarodnim aktivnostima i programima, poput programa mreže europskih sveučilišta. Sveučilište je u ožujku 2021. godine postalo partner u konzorciju šest europskih sveučilišta, s kojima će izraditi prijavu za idući natječaj za mreže Europskih sveučilišta. U konzorciju su University Paderborn, Njemačka, Jan Dlugosz University, Poljska, University of Castilla-La Mancha, Španjolska, Le Mans University, Francuska te University of Ferrara, Italija. U tijeku su razgovori i on-line sastanci s partnerima za iznalaženje zajedničkih istraživačkih tema i nastavnih programa s kojima će se izraditi prijava. U izradi prijave biti će uključen veći broj djelatnika sastavnica Sveučilišta. Objava natječaja očekuje se početkom iduće godine te se nadam da će prijava biti uspješna i da će značajnije doprinijeti razvoju našega Sveučilišta.

Sveučilište i sastavnice aktivni su u organizaciji međunarodnih skupova, koji pridonose vidljivosti Sveučilišta i uspostavljanju novih istraživačkih suradnji. Ove je

aktivnosti potrebno dodatno intenzivirati u periodu nakon pandemije, te razviti sustav poticanja nastavnika i istraživača za organizaciju međunarodnih skupova i događanja. Važna međunarodna aktivnost svakako je i organizacija pozvanih predavanja inozemnih znanstvenika i umjetnika na sastavnicama. Iskustva u prijelazu na on-line nastavu i rad u virtualnom okruženju tijekom pandemije, potrebno je iskoristiti za značajno povećanje pozvanih predavanja.

Sveučilište je u 2020. godini uspješno obnovilo Erasmus povelju, koja mu omogućava daljnje sudjelovanje u svim aktivnostima vezanim za Erasmus+ program. Ovdje je bitno naglasiti da program obuhvaća više aktivnosti koje su na raspolaganju Sveučilištu i njegovim sastavnicama:

Ključna aktivnost 1: Obrazovna mobilnost pojedinaca;

Ključna aktivnost 2: Inovacija i dobre prakse;

Ključna aktivnost 3: Podrška reformi politike; Jean Monnet te Sport.

Mobilnost unutar Erasmus programa na našem Sveučilištu u stalnom je porastu, i kod studenata i kod nastavnog i nenastavnog osoblja. U budućem periodu potrebno je osigurati sve preduvjete na razini sastavnica i na razini Sveučilišta, kako bi ona bila još veća, te kako bi se posebno studenti potaknuli na veću odlaznu mobilnost. Kroz aktivnosti promidžbe Sveučilišta potrebno je povećati i dolaznu studentsku mobilnost. Potrebno je povećati aktivnosti povezane s prijavama projekata u drugim ključnim aktivnostima Erasmus+ programa, za što je Sveučilište razvilo potrebnu proceduru i prateću dokumentaciju, te će Služba za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju pružati potrebnu potporu prijavama.

Glavni ciljevi:

- **internacionalizacija studijskih programa na sve tri razine**
- **sustav poticajnih mjera za nastavno osoblje**
- **intenziviranje aktivnosti promidžbe**
- **prijava projekta mreže europskih sveučilišta**
- **intenziviranje organizacije međunarodnih događanja**
- **intenziviranje aktivnosti unutar Erasmus+ programa**

VII. Studenti

Danas na Sveučilištu studira oko 17.000 studenata, što grad Osijek čini gradom mladosti i mladih. Još uvijek držimo slavan rekord na razini Hrvatske, te smo na prvom mjestu po broju studenata u odnosu na ukupan broj stanovnika grada u kojem se Sveučilište nalazi.

Utemeljenjem novoga Kineziološkoga fakulteta i novih studijskih programa na nekoliko naših sastavnica, proširili smo lepezu ponude studija našim studentima, i stvorili pretpostavke da nam djeca ne moraju na studije drugih sveučilišta, nego da ostanu, studiraju, žive i rade na istoku Hrvatske. Od 1. lipnja 2018. godine, Sveučilište ima 12 fakulteta, 1 Akademiju i 4 sveučilišna odjela, odnosno 17 znanstveno-umjetničko-nastavnih sastavnica.

Odlukom Senata od 24. siječnja 2018. godine, izvršena je statusna promjena na način da se podružnica - Odjel za kulturologiju, i javna ustanova - Umjetnička akademija, spajaju u novu ustanovu, Akademiju za umjetnost i kulturu. Odlukom Senata od 27. svibnja 2020. godine, izvršena je statusna promjena Sveučilišta na način da je Senat donio Odluku o statusnoj promjeni. Proveden je postupak izdvajanja Strojarskoga fakulteta, Studentskoga centra i dislociranih studija Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Slavonskom Brodu.

Potrebno je nastaviti promidžbu za upis na sastavnice Sveučilišta organiziranjem Smotre Sveučilišta u Osijeku, obilaskom srednjih škola iz kojih dolaze budući studenti, i manifestacijama koje imaju za cilj popularizaciju studijskih programa. Kontinuirano ulaganje u studentski standard i uključivanje studenata u sve aktivnosti Sveučilišta, neizostavni su dio rada i djelovanja Sveučilišta, kao i potpomaganje studentskih manifestacija. Jedan od važnih dijelova osiguranja kvalitetnog studentskog života i rada na Sveučilištu je i mogućnost pronalaska informacija o budućim poslodavcima, uspostavljanje kontakata s njima, te priprema za tržište rada i pronalazak posla. Za to je važno dodatno osnažiti djelovanje Službe za profesionalno savjetovanje studenata, koja provodi grupna savjetovanja studenata (izrada CV-a, priprema za razgovore s poslodavcima i sl.) i individualno savjetovanje. Rad službe potrebno je proširiti na organiziranje susreta s poslodavcima i organiziranje Dana karijera, te provođenje analize zapošljavanja studenata sveučilišnih sastavnica.

Upisne kvote trebaju biti prilagođene potrebama tržišta rada, kako je to opisano i u okviru općih ciljeva u visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj.

Važno je poticati uključivanje najboljih studenata diplomskih studija u rad na znanstvenim i istraživačkim projektima. Na taj način se mogu prepoznati najkvalitetniji

pojedinci od kojih se kasnije može regrutirati znanstveni pomladak Sveučilišta. Isto tako, uvažavajući temeljno načelo uzajamnosti i partnerstva pripadnika akademske zajednice, studenti trebaju biti aktivni sudionici u svim segmentima sveučilišnih djelatnosti: nastavnog procesa, ostvarivanja strateških ciljeva osječkog Sveučilišta, te poticanju poboljšanja studentskoga standarda. U okviru Poslovnoga fonda, treba nastaviti financiranje studentskog sporta, te različitih studentskih manifestacija i studentskih projekata. Potrebno je dodatno povećati angažman studenata u stručnim tijelima Sveučilišta i sastavnica.

Dvije osnovne stavke koje utječu na studentski standard su studentski smještaj i studentska prehrana. Završetak izgradnje novog Studentskog paviljona, koji je najveći u Hrvatskoj, u velikoj mjeri pomoći će rješavanju problema smještaja studenata s novih 800 kreveta, a u dijelu prehrane treba učiniti dodatne napore, zajedno s resornim ministarstvom, i financijski pomoći radu Studentskog centra, kako bi se prehrana i standard studenata zadržali na zavidnoj razini.

VIII. Obnova infrastrukture i izgradnja sveučilišnog kampusa

Sveučilište će u narednom periodu nastaviti s realizacijom, ali i s planiranjem novih aktivnosti u cilju stvaranja odgovarajućih uvjeta rada za sve studente i zaposlenike, kako u kampusu tako i na sastavnicama izvan kampusa.

Pri planiranju i realizaciji novih objekata u sveučilišnom kampusu i izvan njega, vodit će se računa da budu projektirani i realizirani prema najvišim standardima pristupačnosti i zaštiti okoliša, uz istodobno zadovoljavanje obrazovnih potreba, kao i potreba suvremene znanosti, umjetnosti i stručnoga rada.

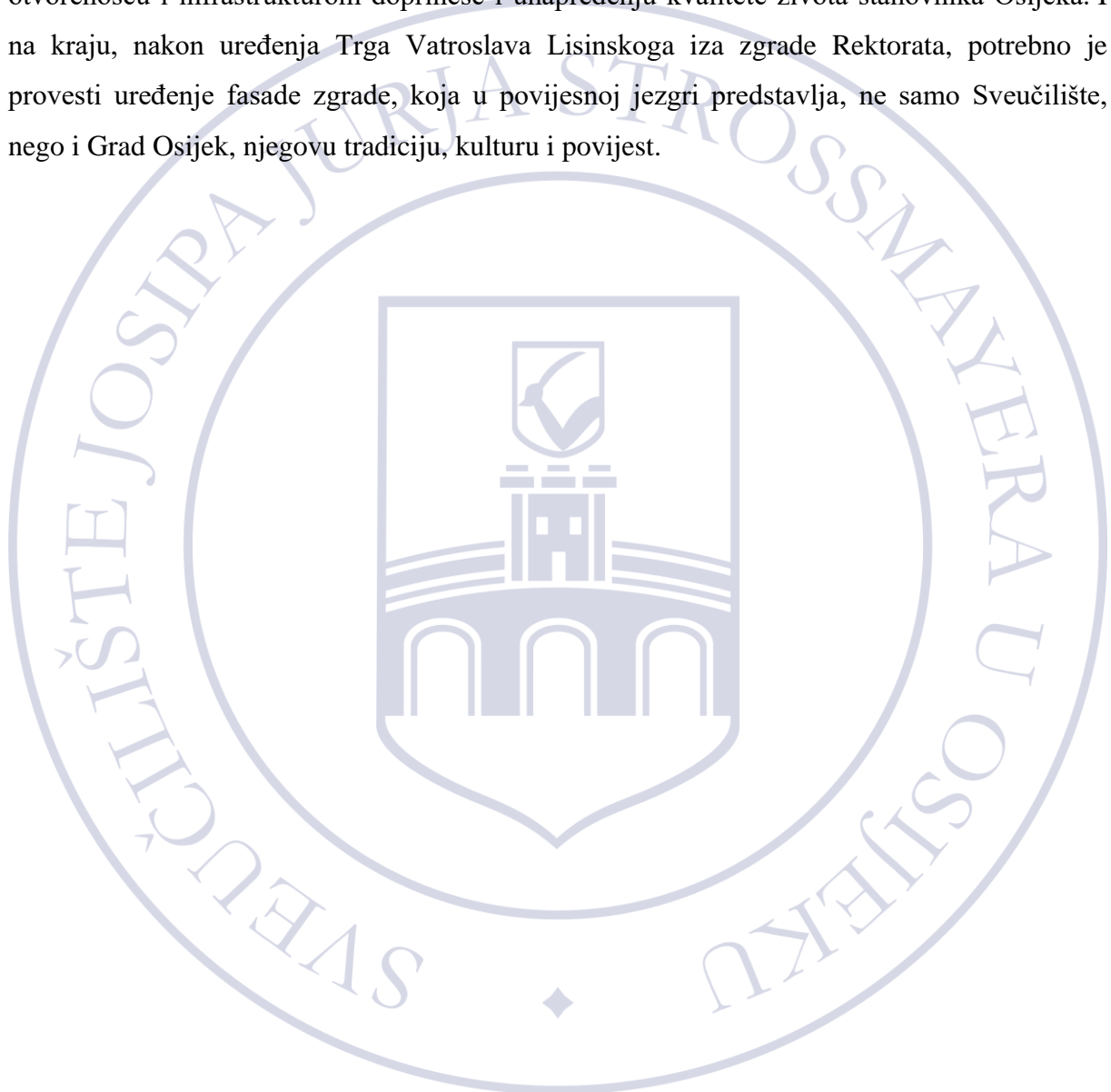
Kao i do sada, dio aktivnosti provodit će Sveučilište, dok će dio prepustiti sastavnicama uz svu pomoć kod prijave i realizacije projekata od strane stručnih službi Sveučilišta. Dio sredstava za daljnju obnovu i razvoj kampusa, bit će nužno osigurati prijavom na natječaje za strukturne fondove EU-a, za što će biti nužno prethodno osigurati projektnu dokumentaciju i studije izvodivosti.

Od zajedničkih projekata, nastavit će se aktivnosti na opremanju studentskoga paviljona s očekivanim završetkom u studenom 2021. godine (investicija od 191.000.000 kn uglavnom iz EU fondova), nastavak izgradnje i opremanje SKIMCO (u Dodatku 2 Razvojnog sporazuma za Slavoniju, Baranju i Srijem predviđeno 114.258.000 kn), projektiranje i izgradnja sportskih terena u kampusu (osigurana sredstva za projektiranje), izgradnja edukativnog znanstvenog parka (projekt odobren), te početak aktivnosti za izgradnju Centra za transfer tehnologija.

Sveučilište je nositelj projekta „Znanstveno-istraživački centar elektrotehnike i računarstva“ čija je svrha izrada projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju i opremanje zgrade ZICER-a, a nastavit će pružati potporu FERIT-u i tijekom realizacije projekta izgradnje zgrade fakulteta. Osim toga, nastavit će se pružanje pomoći pri izradi projektne dokumentacije za nove zgrade Prehrambeno-tehnološkoga i Pravnoga fakulteta, te aktivnosti kojima će se stvoriti uvjeti za uspostavu Sveučilišnoga centra dentalne medicine, na istočnom dijelu kampusa, pri Fakultetu za dentalnu medicinu i zdravstvo. Kako bi sve sastavnice imale optimalne uvjete za rad, Sveučilište će pružati potporu u rješavanju prostornih pitanja i drugim sastavnicama, poput Medicinskoga, Kineziološkoga, Katoličkoga bogoslovnoga, Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti, Filozofskoga i Ekonomskoga fakulteta, te

sveučilišnih odjela. Samo za arheološka istraživanja u kampusu, do sada smo utrošili oko 30 mil. kn.

Sveučilište je svjesno svoje odgovornosti da izgradnjom sveučilišnog kampusa, pored poboljšanja uvjeta rada i studiranja, u velikoj mjeri utječe na razvoj i prepoznatljivost dijela grada Osijeka u kojem se nalazi, te će poduzeti sve potrebne aktivnosti da svojom otvorenosću i infrastrukturom doprinese i unapređenju kvalitete života stanovnika Osijeka. I na kraju, nakon uređenja Trga Vatroslava Lisinskoga iza zgrade Rektorata, potrebno je provesti uređenje fasade zgrade, koja u povijesnoj jezgri predstavlja, ne samo Sveučilište, nego i Grad Osijek, njegovu tradiciju, kulturu i povijest.

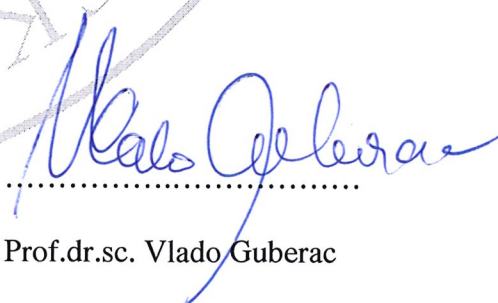

IX. Zaključna misao

Razvoj Sveučilišta temelji se na jačanju funkcionalno integriranoga Sveučilišta. U proteklih 13 godina, Sveučilište je ostvarilo funkcionalnu integraciju putem sveučilišnih tijela u skladu sa Statutom Sveučilišta. Sveučilište je postavilo institucijski okvir, ne samo u jedinstvenom i usklađenom djelovanju putem sveučilišnih tijela u svim segmentima sveučilišnih djelatnosti, već i utvrdilo pretpostavke za daljnji razvoj i proširenje integrativne funkcije.

U sljedećem desetogodišnjem razdoblju, uz strateške ciljeve koji su postavljeni u suradnji i otvorenom dijalogu sa svim sastavnicama Sveučilišta, osječko Sveučilište u svom razvoju treba težiti pozicioniranju kao jakog akademskog i istraživačkog Sveučilišta na području srednje i istočne Europe. Sveučilište u hrvatskom i europskom okruženju, treba nastaviti razvijati u pravcu njegove internacionalizacije, kao dijela velike obitelji europskih sveučilišta, kojima povijesno i zemljopisno pripada. Osim djelatnosti kojom se bavi, Sveučilište u Osijeku ima povijesnu zadaću i ulogu, da sve svoje resurse (kadrovske i materijalne) stavi u funkciju razvoja karijera i zadržavanja mladih ljudi u gradu Osijeku i istočnoj Hrvatskoj, te svojim aktivnostima spriječi daljnji odlazak mladih u inozemstvo. Tu izuzetno tešku zadaću, Sveučilište može ostvariti u sinergiji s lokalnom zajednicom i gospodarstvom, ulažući sav svoj trud, znanje i umijeće u razvoj grada Osijeka i istočne Hrvatske.

U prošlom četverogodišnjem mandatu rektora, nastojao sam raditi savjesno, biti pravedan i pošten prema svim našim sastavnicama. Završio sam neke velike projekte na Sveučilištu i započeo nove. Nadam se da ću još jednom dobiti Vaše povjerenje za novi mandat rektora Sveučilišta, a ja ću dobiveno povjerenje znati opravdati.

.....

Prof.dr.sc. Vlado Guberac